

Strípky Čriepky

Časopis Čechů, Moravanů, Slezanů a Slováků na Novém Zélandě

Číslo 12 (No.12)

Prosinec 2013 (December 2013)

Ročník 24 (Vol. 24)

Vianočné Tradície

Štedrý deň – jeden z najkrajších dní v celom roku. Okrem neopakovateľných chvíľ, strávených v kruhu tých najbližších, je jeho atmosféra spojená aj s rúskom tajomnosti. S týmto dňom sa totiž už po stáročia spájajú mystické tradície a zvyky, ktoré praktizovali naši predkovia, no mnohý z vás na ne nedajú dopustiť ani dnes. Na štedrovečernom stole podľa týchto povier nemôžu chýbať niektoré dôležité drobnosti, pretože z ich neprítomnosti by mohli plynúť po celý nasledujúci rok a pre celú rodinu negatíva. Na čo by ste teda nemali zabudnúť?

Korene v dávnych dobách

Tradícia dodržiavať v tento deň určité povery alebo zvyky plynú z histórie. Štedrému dňu je už po stáročia pripisovaný veľký význam a pre kresťanov

sú tieto dni jednými z najvýznamnejších v roku, pretože si pripomínajú narodenie Ježiša Krista. A tak je toto obdobie magické už samo o sebe a ľudia si ho už v dávnych dobách prirodzene spojili s určitými zvykmi. Tie majú zabezpečiť najmä šťastie, zdravie a tiež dostatok úrody a financií v budúcom roku.

Najstaršie vianočné jedlo? Predsa pupáky!

Rozhodne najstarším vianočným jedlom sú opekance s makom a s medom. Pôvod majú v tradičných posúchoch. Pečú sa z kysnutého chlebového cesta, pred podávaním sa zalejú vriacim mliekom alebo vodou (aby zmäkli), posypú sa makom a ochutia medom. Niektorí im hovoria pupáky, iní bobalčky.

Najdôležitejšie vianočné zvyky

Aj v súčasnosti majú tradície miesto v mnohých rodinách. Ktoré zvyky ešte stále pretrvali a nemali by chýbať ani u vás?

Šupiny z kapra, alebo kôпка peňazí – vložili sa pod obrus na štedrovečernom stole a mali zabezpečiť, aby sa peniaze v rodine počas budúceho roka rozmnožili a pribudlo ich. Mnoho

Ľudí si šupinu následne dáva do peňaženky. V tento zvyk verí, resp. dúfa ešte aj dnes asi najviac ľudí. Ved' kto by si neprial zlepšiť rodinný rozpočet, najmä v tak ťažkej dobe, v akej žijeme?

Cesnak – symbol zdravia a jeden z najúčinnějších prírodných liekov mal zabezpečovať pevné zdravie celej rodiny počas nasledujúceho roka,

Med – tento tradičný sladký produkt mal v náväznosti na svoju chuť zabezpečiť dobrotu, hojnosť, či príjemnosť. Zabezpečovať mal to, aby ste celý budúci rok boli dobrí a milí. Mnoho rodín si ešte pred štedrou večerou robí z medu krížik na čelo, čo symbolizuje požehnanie v spojitosti s dobrotou,

Jablko – z misy ovocia sa náhodne vybralo jedno jablčko, ktoré sa vždy po večeri rozkrojilo priečne na polovicu. Ak bol jadrovník v tvare hviezdy, znamenalo to pre rodinu šťastie a zdravie, no ak bol jadrovník v tvare kríža, rodinu podľa tradície čakala choroba, alebo dokonca smrť. Jablčko sa potom rozkrojilo na toľko kúskov, koľko členov rodiny bolo pri stole, čo malo symbolizovať ucelenosť rodiny,

Modlitba – aspoň raz v roku by ste sa podľa tradície mali poďakovať za jedlo, ktoré máte a spoločne sa pomodliť,

Orechy – počas štedrej večere nemôžu na stole chýbať ani orechy, ktoré sa po nej nahádzu do každého kúta v príbytku, aby bola v dome rovnaká hojnosť ako v štedrý deň, aj počas celého roka,

Jeden tanier navyše – ďalší zo zvykov, ktorý dodržiava veľa ľudí. Podľa starej zvyklosti by sa

mal totiž jeden tanier prestrieť aj pre náhodného host'a. Jedná sa o symbol milosrdenstva a spolupatričnosti. Niektorí ľudia si tento zvyk spájajú skôr so zosnulými členmi rodiny, pre ktorých je prestreté.

Veštenie z orechovej škrupiny - do jednej orechovej škrupiny vložia dievčatá malú sviečku za seba a do druhej za svojho milého, zapália ich a nechajú plávať na vode. Ak sa škrupiny stretnú, znamená to, že sa milenci zoberú a rozchod nastane, ak sa škrupiny nestretnú.

Prevzato s Internetu